

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA UCZNIÓW

w klasach I-III

Zasady i sposoby oceniania.

Ocenianie w klasach I- III pełni funkcję kontrolną, informacyjną i motywacyjną. Oprócz tego ocena opisowa jest oceną klasyfikacyjną. Opis osiągnięć ucznia to kontrola spełnienia przez niego wymagań edukacyjnych, a zarazem informacja o tym dla ucznia i rodzica.

Wszystkie wymagania są sprawdzane i oceniane na bieżąco w różnych formach aktywności.

Ocena bieżąca: odbywa się każdego dnia w trakcie zajęć szkolnych. Polega na stałym informowaniu ucznia o jego zachowaniu i postępach, motywuje do aktywności i wysiłku.

Dwa razy w ciągu roku nauczyciel sporządza **ocenę opisową śródroczną i roczną.**

W pracy dydaktycznej ocenianie opisowe pełni też funkcję wspierającą rozwój ucznia, motywującą do pracy. Nauczyciel według własnej inwencji stosuje pozytywne sformułowania, które potwierdzają wkład pracy ucznia i zaangażowanie.

Przy ustalaniu oceny brany jest pod uwagę wysiłek wkładany przez ucznia w wywiązywaniu się z obowiązków lekcyjnych oraz aktywność podczas lekcji.

Nauczyciel stosuje **oceny cząstkowe** wyrażone stopniem w następującej skali:

ocena	Nazwa oceny	Opis oceny
6	celujący	Stopień celujący oznacza, że uczeń posiadał wiedzę i umiejętności znacznie przekraczające określone wymagania, biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w sytuacjach problemowych, proponuje rozwiązania nietypowe, osiąga sukcesy w konkursach.
5	bardzo dobry	Stopień bardzo dobry oznacza, że uczeń opanował pełny zakres wymagań określonych dla danej klasy, sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami i umiejętnościami w sytuacjach typowych i nietypowych.
4	dobry	Stopień dobry oznacza, że uczeń, opanował pełny zakres wymagań określonych dla danej klasy, sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami i umiejętnościami tylko w sytuacjach typowych, korzysta z pomocy nauczyciela.
3	dostateczny	Stopień dostateczny oznacza, że uczeń częściowo opanował zakres wymagań określonych dla danej klasy, posługuje się zdobytymi wiadomościami i umiejętnościami tylko w sytuacjach typowych, korzystając z pomocy nauczyciela.
2	dopuszczający	Stopień dopuszczający oznacza, że uczeń w ograniczonym zakresie opanował wymagania określone dla danego poziomu edukacyjnego, a braki nie przekreślają możliwości uzyskania przez ucznia podstawowej wiedzy i umiejętności w ciągu dalszej nauki. Rozwiązuje typowe zadania o niewielkim stopniu trudności przy pomocy nauczyciela.
1	niedostateczny	Stopień niedostateczny oznacza, że uczeń posiada braki uniemożliwiające zdobywanie wiedzy i umiejętności w ciągu dalszej nauki.

Dopuszczone są „+” i „-”. Do ocen w stopniu może być dołączony komentarz słowny.

Uczniowie otrzymują plusy za aktywność, dodatkowo wykonane zadania; zdobycie pięciu plusów upoważnia do wpisania oceny bardzo dobrej ;

–uczniowie otrzymują minusy za nieprzygotowanie się do zajęć, brak zeszytu, brak podręcznika, brak zadania domowego, brak przyborów szkolnych co wpływa na ocenę z zachowania.

W klasie 2a z wychowania fizycznego uczeń może zdobyć raz w miesiącu dodatkową ocenę bardzo dobrą za przygotowanie i aktywny udział w zajęciach. Za udział w lekcji otrzymuje +; 12-10 plusów to 5 /może 1 raz być nieprzygotowany/, 9-7 plusów 4.

Jeżeli uczeń cztery razy nie przyniesie stroju zmiennego otrzymuje cztery minusy i ocenę niedostateczną.

Nauczyciel obniża wymagania w zakresie wiedzy i umiejętności w stosunku do ucznia, u którego stwierdzono deficyty rozwojowe i choroby uniemożliwiające sprostanie wymaganiom programowym, potwierdzone orzeczeniem Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej lub opinią lekarza –specjalisty.

Prace pisemne są oceniane w systemie punktowym przeliczane na oceny:

Procent wykonania	ocena
100%	6
99% - 90%	5
89% - 75%	4
74% - 50%	3
49% -30%	2
poniżej 30%	1

Uczeń ma prawo do poprawy oceny pracy klasowej w terminie ustalonym z nauczycielem. Warunkiem uzyskania wyższej oceny jest opanowanie przez ucznia materiału, z którego braki wykazywał uprzednio.

Ocenianie pisania z pamięci i ze słuchu (dyktanda).

Przyjmuje się, że za prawidłowo napisane dyktando (100% poprawności) uczeń uzyskuje 100 punktów.

Prace uczniowskie sprawdzane będą przez nauczyciela wg następujących kryteriów:

Kategoria błędów	Opis błędów
Błędy I stopnia	typowo ortograficzne : rz-ż, ch-h, ó-u, mała i wielka litera, zmiękczenia, pisownia „nie” z czasownikami i przymiotnikami ; – 5 punktów za każdą pomyłkę.
Błędy II stopnia	łączne i rozdzielne pisanie wyrazów, błędy fonetyczne, gramatyczne, końcówki – ą, ę, om, em, en, j-i ; - 3 punkty za złą pisownię każdego z wyrazów.
Błędy III stopnia	literówki (opuszczenie, przestawienie), brak kropek, znaków interpunkcyjnych, diakrytycznych nad: ś, ć, ź, ń , zmiana sensu wyrazu, brak kresek nad ł lub t; – 1 punkt za każdą pomyłkę.

Ocena punktowa, procentowa i stopniowa pisania z pamięci i dyktand

Liczba <u>punktów</u> karnych od - do	Procent % poprawności od - do	Ocena
0	100%	celujący

1 - 4	99% - 96%	bardzo dobry +
5 - 9	95% - 91%	bardzo dobry
10 - 14	90% - 86%	dobry +
15 - 20	85% - 80%	dobry
21 - 29	79% - 65%	dostateczny+
30 - 39	64% - 50%	dostateczny
40 - 49	49% - 45%	dopuszczający+
50 - 59	44% - 34%	dopuszczający
60 i więcej	33% i mniej	niedostateczny

Metody i narzędzia sprawdzania i oceniania osiągnięć uczniów

Metody ustne, pisemne, oparte na obserwacji, rozmowy: swobodne, naprowadzane, kierowane sprawdziany jednopoziomowe (kartkówki), prace plastyczne, opowiadanie, testy, działania techniczne, czytanie, pisanie z pamięci, dyktanda, inscenizacje, recytacja, pisemne prace szkolne (teksty z lukami, rozsypanki zdaniowe i wyrazowe, prace twórcze), testy ruchowe, prace domowe.

Narzędzia: - testy wiadomości i umiejętności , prace plastyczno-techniczne;

Sposoby dokumentowania osiągnięć i postępów uczniów.

Rejestrowaniu osiągnięć i postępów uczniów służą: zeszyty uczniów, prace pisemne /dyktanda, kartkówki, sprawdziany/ , karty pracy ,dziennik zajęć, prace plastyczno-techniczne, semestralna i roczna ocena opisowa. Sprawdziany przechowywane są w teczkach uczniów przez rok.

Sposób informowania rodziców o osiągnięciach uczniów.

Sposób udostępniania informacji o ocenach:

1. Zebrania z rodzicami.
2. Konsultacje indywidualne.
3. Podanie rodzicom oceny śródrocznej w e-dzienniku.
4. Podanie rodzicom propozycji oceny końcowej w e-dzienniku.

Co podlega ocenie.

Ocenianiu podlegają: wiedza i umiejętności z poszczególnych edukacji: polonistycznej, matematycznej, społecznej, przyrodniczej, muzycznej, plastycznej, technicznej, informatycznej, wychowania fizycznego. Przy ustalaniu oceny z wychowania fizycznego, techniki, plastyki, muzyki, nauczyciel w szczególności bierze pod uwagę wysiłek, zaangażowanie i możliwości ucznia.

Edukacja	Wiadomości i umiejętności
polonistyczna	Czytanie/ sposób czytania znanego i nowego tekstu, tempo, poprawność, rozumienie/ · wypowiedzi ustne, mówienie i słuchanie / forma i sposób wypowiedzi, np. wyrazami, zdaniami, logika, trafność, samodzielność wyrażania myśli, uzasadnianie/ · recytacja · wypowiedzi pisemne/ układanie i pisanie odpowiedzi, pytań/ ·pisanie /przepisywanie kształt pisma, łączenie liter, rozmieszczenie tekstu na stronie, przestrzeganie poprawności ortograficznej, pisanie z pamięci/ · gramatyka;

matematyczna	Znajomość cyfr, pojęcie liczby; - liczenie /dodawanie, odejmowanie, / ·rozwiązywanie i układanie zadań tekstowych ·umiejętności praktyczne: odczytywanie godzin na zegarze, mierzenie, ważenie/-elementy geometrii,
społeczna	wiedza i umiejętności objęte programem oraz rozumienie pojęć społecznych; /odróżnianie dobra od zła, miejsce ucznia w relacjach rodzinnych, rówieśniczych, tolerancja, znajomość praw i obowiązków ucznia, znajomość najbliższej okolicy, tożsamość narodowa, bezpieczeństwo podczas zabaw/;
przyrodnicza	wiedza i umiejętności objęte programem oraz rozumienie pojęć przyrodniczych/ orientacja w środowisku przyrodniczym, umiejętność dokonywania obserwacji, wiedza o racjonalnym żywieniu i ochronie zdrowia;
muzyczna	umiejętności- śpiewanie znanych, opracowanych piosenek, wiedza i pojęcia muzyczne, zaangażowanie i aktywność na zajęciach;
plastyczna	zaangażowanie, przygotowanie, wkład pracy ucznia, estetyka wykonanej pracy, pomysłowość;
techniczna	zaangażowanie, przygotowanie, wkład pracy ucznia, estetyka wykonanej pracy, pomysłowość;
informatyczna	ćwiczenia praktyczne przy komputerze, ćwiczenia wykonywane w podręczniku, wypowiedzi ustne;
wychowanie fizyczne	zaangażowanie i aktywność ucznia na zajęciach oraz ogólna sprawność ruchowa; bezpieczeństwo i edukacja zdrowotna;
zachowanie	stosunek ucznia do nauki, kultura osobista, zaangażowanie w życie klasy, wypełnianie powierzonych mu obowiązków, dbałość o wygląd i higienę osobistą, przestrzeganie zasad bezpieczeństwa, umiejętność pracy w grupie;

W szkole obowiązuje Punktowy System Oceniania- dostępny na stronie szkoły.

Skala ocen z zachowania:

OCENA SZCUNKOWA- zachowanie	PUNKTY
wzorowe	200 i więcej (do 20 punktów ujemnych)
bardzo dobre	176 - 199 (do 50 punktów ujemnych)
dobre	150- 175
poprawne	51- 149
nieodpowiednie	21 – 50
naganne	20 i mniej

W klasach I-III szkoły podstawowej śródroczne i roczne oceny klasyfikacyjne zachowania są ocenami opisowymi.

Osiągnięcia ucznia po klasie pierwszej.

Obowiązujący podręcznik i ćwiczenia: „Nowi tropiciele” Wyd. WSiP:

1.Edukacja polonistyczna (uczeń):

- słucha wypowiedzi innych, •rozumie sens kodowania i dekodowania informacji, •zna wszystkie litery, •czyta wyrazami proste zdania, •odtwarza z pamięci teksty dla dzieci, rozszerza zasób słownictwa, •komunikuje swoje spostrzeżenia, potrzeby i odczucia, •wypowiada się na temat krótkimi zdaniami, zadaje pytania i odpowiada na pytania innych, •układa i zapisuje krótkie zdania, •przepisuje krótkie zdania, •pisze z pamięci, •pisze starannie, •rozpoznaje i wyróżnia: głoski, litery, sylaby, wyrazy i zdania, •uczestniczy w zabawie teatralnej, •podejmuje próby zapisu samodzielnie poznanego wyrazu i sprawdza poprawność;

2.Edukacja matematyczna (uczeń):

- grupuje i przelicza przedmioty według podanej cechy w poznanym zakresie, •określa położenie obiektów w przestrzeni i na płaszczyźnie: wyprowadza kierunki od siebie i innych osób, określa położenie kierunków

względem obranego obiektu; orientuje się na kartce papieru, •dostrzega symetrię, kontynuuje regularny wzór, •zna i zapisuje liczby cyframi w poznanym zakresie, •porównuje liczby w poznanym zakresie, •porządkuje i przelicza obiekty w kolejności rosnącej i malejącej w poznanym zakresie, •sprawnie dodaje i odejmuje w poznanym zakresie, rozwiązuje proste zadania tekstowe stosując zapis cyfrowy i znaki działań, •mierzy długość posługując się linijką; porównuje długości obiektów, •rozpoznaje podstawowe figury geometryczne, •zna nazwy dni tygodnia i miesięcy , •zna i wykorzystuje umiejętności praktyczne w poznanym zakresie (zegar, termometr, waga, pieniądze), •zna zasady gier planszowych;

3. Edukacja przyrodnicza (uczeń):

•obserwuje pogodę, nazywa zjawiska atmosferyczne,•zna rośliny i zwierzęta żyjące w najbliższym środowisku,•dostrzega zmiany zachodzące w różnych porach roku,•wie jak zachować się odpowiednio do warunków atmosferycznych,•dba o środowisko i swoje zdrowie,•zna podstawowe zasady racjonalnego odżywiania się,•zna numery telefonów alarmowych,•wie, jak należy bezpiecznie poruszać się po drogach,•posiada podstawowe wiadomości geograficzne o swojej miejscowości, kraju;

4. Edukacja społeczna (uczeń):

•posiada podstawowe wiadomości o rodzinie, nazywa zawody osób bliskich, •poznaje obowiązki i prawa ucznia, stara się je przestrzegać i stosować w życiu codziennym, •zauważa różnice między ludźmi i tradycjami kulturowymi, szanuje ich zwyczaje i tradycje, •poznaje symbole narodowe Polski;

5. Edukacja muzyczna (uczeń):•słucha, poszukuje źródeł dźwięku i je identyfikuje, •słucha w skupieniu krótkich utworów muzycznych i określa ich nastrój, •nuci poznane melodie i naśladuje odgłosy otoczenia, •śpiewa piosenki i pieśni charakterystyczne dla tradycji i zwyczajów polskich, •rozpoznaje i śpiewa hymn Polski dbając o prawidłową postawę, •wykonuje płasy i proste układy taneczne, •przedstawia ruchem treść muzyczną, •wykonuje akompaniament do śpiewu, stosując gesty dźwiękotwórcze (np. tupanie, klaskanie, uderzanie o uda), •wykonuje proste instrumenty muzyczne;

6. Edukacja plastyczna (uczeń):

•potrafi rozpoznać podstawowe wytwory sztuki (obrazy, fotografie, budowle), •ilustruje sceny realne i fantastyczne zainspirowane: baśnią, opowiadaniem, muzyką, •tworzy i określa proste kompozycje otwarte i zamknięte (mozaiki, rytmy, kompozycje symetryczne), •wykonuje prace plastyczne wykorzystując różnorodne techniki, materiały i narzędzia, •tworzy proste rysunki przy użyciu aplikacji komputerowej;

7. Edukacja techniczna (uczeń): •planuje i realizuje proste prace i projekty, •dba o porządek i bezpieczeństwo w miejscu pracy, •potrafi wykonać prace techniczne wykorzystując różnorodne materiały i narzędzia, •zna zasady bezpiecznego korzystania z technicznych urządzeń domowych;

8. Wychowanie fizyczne (uczeń): •uczestniczy w zajęciach ruchowych, zabawach i grach zespołowych, •rozwija sprawność motoryczną – ruchową (biega, skacze, rzuca, podaje) i wykonuje ćwiczenia zwinnościowe, •poznaje pozycje wyjściowe do podstawowych ćwiczeń, •w czasie zajęć ruchowych przestrzega obowiązujących reguł, dba o bezpieczeństwo, •poznaje zasady dbania o higienę osobistą.

Osiągnięcia ucznia po klasie drugiej.

Obowiązujący podręcznik i karty pracy: „Nowi tropiciele” Wyd. WSiP:

1. Edukacja polonistyczna

W klasie drugiej kontynuuje się doskonalenie umiejętności oraz uczeń po klasie 2:

Mówienie

• Swobodnie i poprawnie wypowiada się na różne tematy, używając zdań złożonych; • Uczestniczy w rozmowach na tematy związane z życiem rodzinnym i szkolnym; • Wypowiada się na temat omawianego tekstu literackiego; • Opisuje zaistniałe wydarzenia i potrafi je zrelacjonować; • Nadaje tytuły ilustracjom do omawianych tekstów; • Formułuje odpowiedzi na zadane pytania; • Omawia i opowiada historyjki obrazkowe,

potrafi samodzielnie wymyślić ich zakończenie; • Poprawnie opisuje osoby i przedmioty z otoczenia lub przedstawione na ilustracjach; • Formułuje życzenia i zaproszenia; • Konstruuje własne wypowiedzi, biorąc udział w scenkach dramatycznych i autoprezentacjach; • Stara się dbać o kulturę wypowiedzi: dostosowuje ton głosu do sytuacji, odpowiada na zadawane pytania i zadaje pytania, używając odpowiednich zwrotów grzecznościowych; • Recytuje z pamięci wiersze i piosenki.

Słuchanie

• Słucha ze zrozumieniem złożonych poleceń; • Wykonuje polecenia wypowiedziane przez nauczyciela i kolegów; • Słucha ze zrozumieniem i w skupieniu odpowiednich do wieku wierszy, opowiadań i innych utworów literackich (czytanych przez nauczyciela, słuchanych z płyty CD); • Aktywnie uczestniczy w rozmowach, zabiera głos w kulturalny sposób

Pisanie

• Pisze czytelnie, kształtnie i płynnie; • Potrafi utrzymać prawidłowo tempo pisania; • Przepisuje proste zdania i proste teksty; • Potrafi rozwijać zdania oraz układa i zapisuje spójne, poprawne zdania; • Uzupełnia proste zdania z lukami; • Dokonuje przekształceń tekstów; • Zapisuje wyrazy i zdania ze słuchu uwzględnieniem poznanego słownictwa; • Poprawnie przepisuje zdania i krótkie teksty ze słuchu i z pamięci; • Stara się samodzielnie układać i poprawnie zapisywać życzenia, zaproszenia, listy prywatne, krótkie opisy, kilkuzdaniowe wypowiedzi na określony temat; • Bierze udział w zbiorowym układaniu różnych form pisemnych; • Dbą o estetykę i poprawność graficzną pisma; • Prawidłowo dobiera wyrazy zdrobniałe i o znaczeniu przeciwstawnym; • W miarę samodzielnie wykonuje proste zadania domowe.

Czytanie

• Samodzielnie czyta omawiany tekst: wyrazami i zdaniami, poprawnie, płynnie, w miarę wyraziście; Odczytuje samodzielnie nowy tekst: wyrazami i zdaniami, poprawnie, w miarę płynnie; • Czyta i rozumie teksty odpowiednie dla jego wieku; • Odnajduje proste informacje w tekście i wyciąga wnioski; • Rozpoznaje w tekście formy literackie takie jak życzenia, zaproszenia, zawiadomienia; • Czyta tekst z podziałem na role, wyodrębnia dialog w tekście; • Pod kierunkiem nauczyciela analizuje utwory dla dzieci: ustala kolejność wydarzeń, rozpoznaje bohaterów, ocenia ich postępowanie i uzasadnia swoje opinie, określa czas i miejsce akcji utworu; • Potrafi ciekawie interpretować teksty, uczestniczy w ich inscenizowaniu; • Przejawia wrażliwość estetyczną i rozszerza zasób słownictwa poprzez kontakt z dziełami literackimi; • Zapoznaje się z różnymi tekstami literackimi: opowiadaniem, baśnią, legendą, wiersz. Uczy się korzystać ze zbiorów bibliotecznych (w tym słowników)

Gramatyka

• Ze zrozumieniem posługuje się określeniami: „wyraz”, „głoska”, „litera”, „sylaba”, „zdanie”; • Doskonali poziom analizy i syntezy głoskowej; • Wyróżnia głoski w nagłosie, śródgłosie, wygłosie; • Zna i rozróżnia samogłoski i spółgłoski; • Potrafi dokonać analizy i syntezy sylabowej; • Dzieli wyrazy na sylaby; • Wyróżnia sylaby w nagłosie, śródgłosie, wygłosie; • Zna różnicę między głoską i literą; • Liczy głoski i litery wyrazach; • Oddziela wyrazy w zdaniu i zdania w tekście; • Rozumie pojęcie „zdanie”, rozróżnia zdania pytające, rozkazujące, oznajmujące.

Ortografia

• Zna alfabet, ustala kolejność wyrazów ze względu na pierwszą literę; • Potrafi powiedzieć, jakie jest zastosowanie przecinka przy wyliczaniu; • Wie, że w zależności od rodzaju zdania, na końcu stawia się następujące znaki przestankowe: kropkę, znak zapytania, wykrzyknik; • Zapisuje wielką literą: imiona i nazwiska, nazwy miast i państw, nazwy gór i rzek; • Wskazuje podobieństwa w zapisywaniu spółgłosek miękkich; • Poprawnie zapisuje spółgłoski miękkie: zapisywanie wyrazów z dwuznakami oraz ze znakiem diakrytycznym; • Dbą o poprawność ortograficzną i interpunkcyjną podczas pisania z pamięci i ze słuchu; Korzysta z ilustrowanych słowników; • Stosuje popularne skróty przy adresowaniu

2.Edukacja matematyczna (uczeń):

- grupuje i przelicza przedmioty według podanej cechy w poznanym zakresie, • określa położenie obiektów w przestrzeni i na płaszczyźnie: wyprowadza kierunki od siebie i innych osób, określa położenie kierunków względem obranego obiektu; orientuje się na kartce papieru, • dostrzega symetrię, kontynuuje regularny wzór,
- zna i zapisuje liczby cyframi w poznanym zakresie, • porównuje liczby w poznanym zakresie, • porządkuje i przelicza obiekty w kolejności rosnącej i malejącej w poznanym zakresie;
- Liczy w przód i w tył po jeden i po dziesięć w zakresie 100; • Potrafi przyporządkować liczbę do konkretnych elementów w zbiorze; • Porównuje liczby w zakresie 100, używając określeń „większa” „mniejsza”, „równa”, stosuje znaki: =, <, >; • Wskazuje liczby parzyste i nieparzyste w zakresie 100;
- Numeruje piętra, ludzi w kolejce, rzędy, wagony w pociągu, przedmioty ustawione w szeregu (rozumie porządkowy aspekt liczby); • Dodaje i odejmuje liczby w zakresie 20 z przekroczeniem progu;
- Dodaje i odejmuje liczby w zakresie 100 bez przekroczenia progu; • Wie, że dodawanie i odejmowanie to działania odwrotne (sprawdza wynik dodawania za pomocą odejmowania i odwrotnie);
- Stosuje przemienność dodawania (wie, że kolejność dodawania składników nie ma wpływu na wynik); • Mnoży i dzieli liczby w zakresie 50;
- Wie, że mnożenie i dzielenie to działania wzajemnie odwrotne (sprawdza wynik dzielenia za pomocą mnożenia i odwrotnie); • Stosuje przemienność mnożenia (wie, że kolejność mnożenia czynników nie ma wpływu na wynik); • Rozwiązuje łatwe równania z niewiadomą w postaci okienka (wspomagane rysunkami lub konkretami); • Rozwiązuje jednodziałaniowe zadania z treścią (wspomagane konkretami lub rysunkami);
- Rysuje ilustracje do zadań z treścią; • Układa pytania do treści zadań; • Wskazuje i poprawia proste błędy w treści zadań; • Rozwiązuje zadania na porównywanie różnicowe;
- Rozpoznaje figury geometryczne: koło, trójkąt, kwadrat, prostokąt, rysuje je po śladzie i samodzielnie; • Wie, że kwadrat to szczególny przypadek prostokąta; • Mierzy długość przedmiotów za pomocą linijki, miarę wyraża w centymetrach i milimetrach; • Rozpoznaje, mierzy i rysuje odcinki, długość wyraża w centymetrach i milimetrach; • Porównuje długości, używając odpowiednich określeń i znaków;
- Waży przedmioty, wagę wyraża w gramach, dekagramach i kilogramach (nie zamieniając jednostek); • Porównuje wagę przedmiotu, używając określeń: „cięższy”, „lżejszy”, „waży tyle samo”, stosuje znaki (=, <, >) pomiędzy wartościami wagi wyrażonymi w tych samych jednostkach;
- Próbuje szacować różne wartości wagi: samochód, człowiek, piórko itp.; • Odmierza płyny (litr, pół litra, ćwierć litra); • Wykonuje proste obliczenia, dotyczące wagi i pojemności;
- Rozpoznaje monety o wartości: 10 groszy, 20 groszy, 50 groszy, 1 złoty, 2 złote, 5 złotych; Zna wartość pieniędzy (potrafi dobierać monety o niższym nominale tak, aby stanowiły wartość monety, czy banknotu o wyższym nominale, potrafi wybrać monety, którymi może zapłacić za dany produkt, potrafi obliczyć resztę, którą powinien otrzymać, płacąc zadany produkt, porównuje wartości monet i banknotów, używając odpowiednich słów i znaków);
- Odczytuje i zapisuje liczby w systemie rzymskim od I do XII, wie w jakich przypadkach używa się takich liczb (miesiące, piętra); • Zna nazwy pór roku, miesiące, dni tygodnia i potrafi je zapisywać;
- Czyta i zapisuje daty; • Zna liczbę dni w poszczególnych miesiącach;
- Odczytuje i zaznacza godziny na zegarze w systemie dwudziestoczterogodzinnym; • Wykonuje proste obliczenia kalendarzowe i zegarowe; • Określa temperaturę powietrza i ciała człowieka na podstawie odczytów z termometrów.

3. Edukacja przyrodnicza (uczeń):

W klasie 2 kontynuuje się doskonalenie umiejętności przyrodniczych oraz uczeń po klasie 2:

- Zna budowę roślin i warunki ich życia; • Opisuje życie w ekosystemie: lasu, ogrodu, parku, łąki;
- Wymienia i rozpoznaje rośliny typowe dla wybranych regionów Polski; • Prowadzi proste uprawy (rozmnaża, sadi, hoduje rośliny); • Zna i nazywa narzędzia ogrodnicze; • Dokonuje obserwacji i doświadczeń przyrodniczych (poddaje je analizie, wiąże przyczynę ze skutkiem);
- Zna popularne rośliny doniczkowe (rozpoznaje je, podaje ich nazwy, zna warunki konieczne do ich rozwoju); • Wie, czym grozi spożycie lub dotknięcie roślin trujących;
- Zna budowę zwierząt i warunki ich życia; • Potrafi nazwać i wyliczyć zwierzęta typowe dla wybranych regionów Polski; • Rozpoznaje i wymienia nazwy zwierząt egzotycznych; • Pomaga zwierzętom przetrwać zimą; • Wie, czym grozi kontakt z chorymi i niebezpiecznymi zwierzętami;
- Rozumie potrzebę segregacji śmieci, zna pojęcie „surowce wtórne”, wie, jakie jest znaczenie

dla ochrony przyrody używanie opakowań ekologicznych; Zna i rozumie zagrożenia przyrody, wynikające z działalności człowieka (zatrucie wody i Zna zagrożenia ze strony zjawisk przyrodniczych (powódź, pożar);

- Wie, jak należy zachować się w sytuacjach zagrożenia (powódź, pożar);
- Zna wpływ przyrody nieożywionej na życie ludzi, zwierząt, roślin (światło słoneczne a cykl życia na Ziemi);
- Wie, w jaki sposób należy oszczędzać wodę;
- Zna znaczenie wody dla życia ludzi, zwierząt i roślin;
- Podejmuje działania na rzecz ochrony przyrody;
- Wymienia zjawiska atmosferyczne w danych porach roku, umie obserwować i analizować zjawiska przyrody, dostrzega zmiany w zależności od pór roku;
- Umie wskazać główne kierunki na mapie;
- Nazywa części ciała;
- Potrafi wymienić organy wewnętrzne organizmu człowieka;
- Wie, że ruch to zdrowie;
- Rozumie pojęcie „aktywny wypoczynek”;
- Zna budowę roweru i zasady bezpiecznego korzystania z tego środka lokomocji;
- Rozróżnia i nazywa wybrane znaki drogowe;
- Umie bezpiecznie zachować się na ulicy.

4. Edukacja społeczna (uczeń):

- posiada podstawowe wiadomości o rodzinie, nazywa zawody osób bliskich, • poznaje obowiązki i prawa ucznia, stara się je przestrzegać i stosować w życiu codziennym, • zauważa różnice między ludźmi i tradycjami kulturowymi, szanuje ich zwyczaje i tradycje, • poznaje symbole narodowe Polski;
- Aktywnie uczestniczy w życiu szkoły;
- Wie, gdzie i w jaki sposób organizować bezpieczne zabawy;
- Zna zasady zachowania się wobec dorosłych i rówieśników, stosuje zwroty grzecznościowe, pomaga kolegom w różnych sytuacjach;
- Rozumie i docenia relacje przyjacielskie;
- Zna miejscowość, w której mieszka, umie wskazać i wyliczyć ważne miejsca w swojej miejscowości, potrafi opisać tradycje;
- Kulturowe tradycje rodzinne;
- Podejmuje obowiązki domowe, stara się dobrze je wypełniać, rozumie potrzebę ich wykonywania;
- Wie, że rodzice za swoją pracę dostają pieniądze, stara się dostosować swoje potrzeby do warunków materialnych rodziny;
- Stara się być dobrym sąsiadem (chętnie służy pomocą, szanuje prawo do odpoczynku);
- Zna i stosuje zasady dobrego zachowania się wobec dorosłych i rówieśników;
- Umie powiadomić o wypadku lub innym zagrożeniu;
- Wie, jakie zagrożenia mogą być ze strony ludzi i potrafi o nich powiadomić dorosłych;
- Rozpoznaje kłamstwo i stara się mu przeciwstawiać;
- Zna zasady zachowania się w różnych miejscach publicznych: w środkach komunikacji publicznej, na poczcie, w sklepie;
- Wie, że wszyscy ludzie są równi wobec prawa, niezależnie od koloru skóry, wyglądu, wyznawanej religii i statusu społecznego, jest tolerancyjny wobec osób innej narodowości i tradycji kulturowej;
- Zna i szanuje symbole narodowe: flagę, godło, hymn Polski;
- Rozpoznaje hymn Unii Europejskiej.

5. Edukacja muzyczna (uczeń):

W klasie 2 kontynuuje się doskonalenie umiejętności muzycznych oraz uczeń po klasie 2:

- Zna piosenki;
- Zna melodię i słowa dwóch pierwszych zwrotek hymnu Polski;
- Realizuje rytmy za pomocą sylabicznego recytowania, gestów, ruchu i gry na instrumentach;
- Reaguje na zmiany pulsu rytmicznego, tempa, dynamiki;
- Zna podstawowe kroki polki oraz innego tańca ludowego;
- Aktywnie słucha muzyki;
- Rozpoznaje melodie, rytm, akompaniament;
- Słucha muzyki i określa charakter utworów, odróżnia wykonanie solowe od wykonania zespołowego;
- Rozpoznaje instrumenty: fortepian, gitarę;
- Zna podstawy zapisu nutowego (ćwierćnuta, ósemka, pauza ósemkowa) oraz wysokości nut: re, fa, do;
- Gra na instrumentach proste schematy rytmu, akompaniuje oraz improwizuje;

6. Edukacja plastyczna (uczeń):

- potrafi rozpoznać podstawowe wytwory sztuki (obrazy, fotografie, budowle), • ilustruje sceny realne i fantastyczne zainspirowane: baśnią, opowiadaniem, muzyką, • tworzy i określa proste kompozycje otwarte i zamknięte (mozaiki, rytmy, kompozycje symetryczne), • wykonuje prace plastyczne wykorzystując różnorodne techniki, materiały i narzędzia, • tworzy proste rysunki przy użyciu aplikacji komputerowej;

7. Edukacja techniczna (uczeń):

- planuje i realizuje proste prace i projekty, • dba o porządek i bezpieczeństwo w miejscu pracy, • potrafi wykonać prace techniczne wykorzystując różnorodne materiały i narzędzia, • zna zasady bezpiecznego korzystania z technicznych urządzeń domowych;

8. Wychowanie fizyczne (uczeń):

W klasie 2 kontynuuje się doskonalenie umiejętności sportowych oraz uczeń po klasie 2:

- Realizuje marszobiegi trwające około 10 minut, biega slalomem omijając przeszkody, skacze przez niewielkie przeszkody;
- Skacze przez skakankę, skacze przez przeszkody (np. przez ławeczkę);
- Potrafi przejść po ławeczce, przeciąga szarfę wzdłuż ciała;
- Wykonuje ćwiczenia wzmacniające mięśnie brzucha i lędźwi;
- Przyjmuje pozycje wyjściowe i ustawienia do ćwiczeń;
- Kozłuje piłkę, podaje piłkę między partnerami, trafia małą piłką do celu;
- Bierze udział w zawodach sportowych i stara się radzić sobie z przegraną.

Osiągnięcia ucznia po klasie trzeciej

1. Edukacja polonistyczna (uczeń):

- Słucha wypowiedzi i korzysta z informacji, czyta i rozumie teksty przeznaczone dla dzieci na pierwszym etapie edukacyjnym i wyciąga z nich wnioski, wyszukuje w tekście informacje, korzysta ze słowników i encyklopedii, zna formy użytkowe: życzenia, zaproszenie, list, notatka; potrafi z nich korzystać, analizuje i interpretuje teksty kultury, w tekście literackim zaznacza wybrane fragmenty, określa czas i miejsce akcji, wskazuje głównych bohaterów, przejawia wrażliwość estetyczną, czyta teksty i recytuje wiersze, z uwzględnieniem interpunkcji i intonacji, czyta wybrane przez siebie i wskazane przez nauczyciela książki, wypowiada się na ich temat, korzysta z podręczników i zeszytów ćwiczeń oraz innych środków dydaktycznych.
- Tworzy wypowiedzi w formie ustnej i pisemnej: kilkuzdaniowa wypowiedź, krótkie opowiadanie i opis, list prywatny, życzenia, zaproszenie, uczestniczy w rozmowach: zadaje pytania, udziela odpowiedzi i prezentuje własne zdanie; poszerza zakres słownictwa i struktur składniowych, dba o kulturę wypowiedzenia się, poprawnie artykułuje głoski, akcentuje wyrazy, stosuje pauzy i właściwą intonację w zdaniu oznajmującym, pytającym i rozkazującym, dostrzega różnicę pomiędzy literą a głoską, dzieli wyrazy na sylaby, oddziela wyrazy w zdaniu, zdania w tekście.
- Píše czytelnie i estetycznie, przestrzega zasad kaligrafii, dba o poprawność gramatyczną, ortograficzną oraz interpunkcyjną, przepisuje teksty, pisze z pamięci i ze słuchu, samodzielnie realizuje zadania domowe.

2. Edukacja matematyczna (uczeń):

- Liczy (w przód i w tył) od danej liczby po 1, dziesiątkami w zakresie 100, setkami w zakresie 1000, zapisuje cyframi i odczytuje liczby w zakresie 100; sprawdza wyniki odejmowania za pomocą dodawania, podaje z pamięci iloczyny w zakresie tabliczki mnożenia, sprawdza wyniki dzielenia za pomocą mnożenia; rozwiązuje łatwe równania jednodziałaniowe z niewiadomą w postaci okienka, rozwiązuje zadania tekstowe wymagające wykonania jednego działania (w tym zadania na porównywanie różnicowe), wykonuje obliczenia pieniężne, mierzy i zapisuje wynik pomiaru długości, szerokości i wysokości przedmiotów oraz odległości, posługuje się jednostkami: milimetr, centymetr, metr, wykonuje łatwe obliczenia dotyczące tych miar, używa pojęcia kilometr, wazy przedmioty, używając określeń: kilogram, pół kilograma, dekagram, gram; wykonuje łatwe obliczenia używając tych miar; używa określeń: litr, pół litra, ćwierć litra, odczytuje temperaturę, odczytuje i zapisuje liczby w systemie rzymskim od I do XII, podaje i zapisuje daty, zna kolejność dni tygodnia i miesięcy, porządkuje chronologicznie daty, wykonuje obliczenia kalendarzowe w sytuacjach życiowych, odczytuje wskazania zegarów, posługuje się pojęciami: godzina, pół godziny, kwadrans, minuta, wykonuje proste obliczenia zegarowe (pełne godziny), rozpoznaje i nazywa koła, kwadraty, prostokąty i trójkąty, rysuje odcinki o podanej długości, oblicza obwody trójkątów, kwadratów i prostokątów (w centymetrach), rysuje drugą połowę figury symetrycznej.

3. Edukacja przyrodnicza (uczeń):

- Obserwuje i prowadzi proste doświadczenia przyrodnicze, opisuje życie w ekosystemach (las, ogród, park, łąka, zbiornik wodny), nazywa elementy krajobrazów Polski (nadmorski, nizinny, górski), wymienia zwierzęta i rośliny wybranych regionów Polski, rozpoznaje i nazywa niektóre zwierzęta egzotyczne, wyjaśnia zależność zjawisk przyrody od pór roku, podejmuje działania na rzecz ochrony przyrody w swoim środowisku, zna wpływ przyrody nieożywionej na życie ludzi, zwierząt i roślin (światło słoneczne, powietrze, woda, skały, minerały), nazywa części ciała i organy wewnętrzne zwierząt i ludzi (serce, płuca, żołądek), zna zasady racjonalnego odżywiania się, dba o zdrowie i bezpieczeństwo swoje i innych, orientuje się w zagrożeniach ze strony roślin i zwierząt, a także w zagrożeniach typu burza, huragan, śnieżycy, lawina, powódź itp.

4. Edukacja społeczna (uczeń):

- Odróżnia dobro od zła, stara się być sprawiedliwym i prawdomównym, nie krzywdzi słabszych i pomaga potrzebującym, identyfikuje się ze swoją rodziną i tradycjami, wie jak należy zachować się do dorosłych i rówieśników (forma grzecznościowa), respektuje prawo innych do pracy i wypoczynku, jest tolerancyjny wobec osób innej narodowości, tradycji kulturowej, zna prawa ucznia i jego obowiązki, uczestniczy w szkolnych wydarzeniach, zna najbliższą okolicę, jej obiekty, tradycję, zna symbole narodowe (barwy, godło, hymn narodowy i najważniejsze wydarzenia historyczne), wie jaki zawód wykonują jego najbliżsi i znajomi, wie czym zajmuje np. kolejarz, aptekarz, policjant, weterynarz, zna zagrożenia ze strony ludzi, potrafi powiadomić dorosłych o wypadku, niebezpieczeństwie, zna numery telefonów (pogotowie ratunkowe, straż pożarna, policja, numer alarmowy 112)

5. Edukacja muzyczna (uczeń):

- Słucha muzyki w połączeniu z aktywnością ruchową (tupanie, klaskanie), odróżnia dźwięki muzyki (niskie -wysokie, ciche-głośne, krótki-długie, głosy ludzkie: sopran, bas), nazywa wybrane instrumenty muzyczne, rozróżnia muzykę wykonywaną przez solistę, chór, orkiestrę, śpiewa piosenki, zna utwory patriotyczne, śpiewa hymn Polski, przedstawia ruchem treść muzyczną, gra schematy rytmiczne, korzysta z wybranego zapisu melodii.

6. Edukacja plastyczna (uczeń):

- Podejmuje działalność twórczą, posługując się takimi środkami wyrazu plastycznego jak: kształt, barwa, faktura, w kompozycji na płaszczyźnie i w przestrzeni (stosując określone materiały, narzędzia i techniki plastyczne), realizuje proste projekty w zakresie form użytkowych, w tym służące kształtowaniu własnego wizerunku i otoczenia oraz upowszechnianiu kultury w środowisku szkolnym, rozróżnia takie dziedziny działalności twórczej człowieka jak: architektura, sztuki plastyczne oraz inne dyscypliny sztuki (fotografika, film) i przekazy medialne (telewizja, Internet) a także rzemiosło artystyczne i sztukę ludową

7. Edukacja techniczna (uczeń):

- Planuje i realizuje własne projekty, prace, współdziała w grupie, dba o ład i porządek w miejscu pracy, wykorzystuje urządzenia techniczne, stosuje w działaniu sposoby użytkowania: materiału, narzędzi, urządzenia zgodnie z instrukcją, wykonuje przedmioty użytkowe, posługuje się bezpiecznie narzędziami pomiarowymi

8. Edukacja informatyczna (uczeń):

- Umie obsługiwać komputer, posługuje się wybranymi programami i grami edukacyjnymi, wyszukuje i korzysta z informacji, przegląda wybrane przez nauczyciela strony internetowe (np. stronę swojej szkoły), odtwarza animacje i prezentacje multimedialne, tworzy teksty i rysunki, pisze wyrazy i zdania, wykonuje rysunki za pomocą wybranego edytora grafiki, np. z gotowych figur, zna zagrożenia

wynikające z korzystania z komputera, stosuje się do ograniczeń dotyczących z korzystania z komputera, wie jak bezpiecznie korzystać z komputera, wie, że praca przy komputerze męczy wzrok, nadwyręża kręgosłup, ogranicza kontakty społeczne.

9. Wychowanie fizyczne (uczeń):

- Przyjmuje pozycje wyjściowe i ustawienia do ćwiczeń, wykonuje przewrót w przód, skacze przez skakankę, wykonuje ćwiczenia równoważne bez przyboru, z przyborem i na przyrządzie, posługuje się piłką: rzuca, chwytą, kozłuje, odbija i prowadzi ją, bierze udział w zabawach, grach, zawodach sportowych, wie, jak należy zachować się w sytuacjach zwycięstwa i radzi sobie z porażkami, dba o higienę osobistą i czystość odzieży, przestrzega zasad bezpiecznego zachowania się w trakcie zajęć ruchowych